

ombudsman

už 20 let pomáháme bez rozdílu

Sp. zn. 398/2020/VOP/MPO
Č. j. KVOP-9097/2020
Datum 26. února 2020

Vážený pan
Ing. Jaroslav Novák
V zahradách 4
326 00 Plzeň
ingjaroslavnovak@seznam.cz

Vážený pane inženýre,

odpovídám na Váš podnět, který se týká rozsáhlého napadení lesních porostů lýkožroutem smrkovým (kůrovcem) na našem území.

V prvotním podnětu jste psal, že každý člověk má právo na zdravé životní prostředí. Toto právo podle Vašeho názoru porušuje řada státních činitelů, kteří neplní své funkce; zmiňujete zejména ministra životního prostředí, který podle Vás dopustil na území České republiky rozsáhlou kůrovcovou kalamitu. Poukazujete na to, že kůrovcová kalamita ničí lesy a působí značné škody na lesních majetcích a že ohrožuje také mimotržní funkce lesa. Upozorňujete, že les má také půdoochrannou, vodohospodářskou a klimatickou funkci. V té souvislosti zmiňujete důsledky, které kůrovcová kalamita může způsobit, zejména zhoršení vodohospodářského blahobytu.

Píšete, že je nutné vyhlásit nouzový stav na území s napadenými porosty. Navrhujete nasadit hasičské záchranné sbory k provádění účinných postřiků, aby se zamezilo dalšímu šíření kůrovce.

Uváděl jste také, že by se měl dne 27. 2. 2020 prezident republiky setkat s vládou a že by bylo žádoucí, aby se ochránce zasadil a vyvolal jednání k biologickému útoku na lesy České republiky.

Podnět jste doplnil odkazem na internetové video „Země z vesmíru“, články „Negativní a pozitivní ochrany přírody“ a „Horské smrčiny Národního parku Šumava ve faktech“ a vyjádřeními Ing. Vladimíra Říhy a Ing. Karla Simona. Přiložil jste také grafy znázorňující těžby smrkového kůrovcového dříví v letech 1964-2019.

Ačkoli vnímám současné projevy tzv. kůrovcové kalamity jako velmi závažné, nemohu Vám být nápomocen tak, jak očekáváte a požadujete. K tomu uvádím následující vysvětlení.

Funkci veřejného ochránce práv a svěřené pravomoci jsem povinen vykonávat v souladu se zákonem o veřejném ochránci práv¹. **Záležitostmi, se kterými se lidé na mě obracejí, se mohou zabývat po právní stránce².** Vámi zmiňovaná kůrovcová kalamita však nespadá do oblastí právní, ale do oblasti přírodovědecké.

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 § 1 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv: "Veřejný ochránce práv (dále jen "ochránce") působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v **rozporu s právem**, neodpovídá

Nastavení postupů proti dalšímu šíření lýkožrouta smrkového a obnova již postižených lesních porostů je otázkou odbornou, nikoli právní. Nemohu proto rozhodovat o tom, jaké odborné názory jsou správné a jak by se mělo v současné situaci postupovat. Nepovažuji tedy za možné, abych oslovil prezidenta republiky či vládu s návrhem dalšího postupu ohledně kůrovcové kalamity, jak požadujete. A to i s přihlédnutím k tomu, že zákon o veřejném ochránci práv výslovně prezidenta republiky a vládu z mojí působnosti vyjímá.³

Píšete, že řada státních činitelů porušuje právo, zmiňujete zejména ministra životního prostředí. V té souvislosti zasíláte e-mail ze dne 4. 5. 2019, který jste ministrovi životního prostředí zaslal. Psal jste mu, že doufáte, že po zničujícím vývoji kůrovcové kalamity v lesních porostech na území ČR odmítne další ideologicky zvrácené koncepce o samovolných přírodních procesech a zasadí se o řádnou ochranu lesa, resp. jednotlivých složek životního prostředí a nakonec i lidí. Uvedl jste, že nejvyšší vedení státu ČR se přiklonilo k nebezpečné a zcestné ideologické zvrácenosti až likvidaci životního prostředí, kdy se všechny procesy "Obnovy přírody" mají ponechat na přírodě samotné, a že šíření bezzásahových zón národních parků a CHKO dosahuje nebezpečného rozsahu.

Z dopisu adresovanému ministrovi životního prostředí a i z dalších materiálů, které jste zaslal, usuzuji, že nesouhlasíte s hospodařením, které bylo nastaveno v národních parcích. **Způsob hospodaření v národních parcích je opět otázkou spíše odbornou, než právní.** Mohl byste namítnout, že v případě zonace národního parku nelze odbornou a právní stránku věci zcela oddělit. A v obecné rovině byste měl pravdu. Avšak právní stránka věci je spojená pouze s procesem, kterým k vymezení zonace a nastavení hospodaření v národním parku dochází, nikoli již s odbornými (přírodovědnými) poznatky, na základě kterých jsou zóny stanoveny a na základě kterých je určen i způsob hospodaření v nich.

Vážený pane inženýre, z Vašich dopisů i ze zaslanych příloh je zřejmý **Váš požadavek, abych se zasadil o co nejrychlejší a nejefektivnější řešení kůrovcové kalamity.** Za důvěru, se kterou jste se na mě obrátil, Vám děkuji. Musím však otevřeně uvést, že povaha zásahů v kůrovcem zasažených lesních porostech a zmírnění budoucích dopadů kůrovcové kalamity **je tématem pro přírodovědce a lesníky. Nespatriji proto s ohledem na zákonem vymezené kompetence prostor pro to, abych mohl činit to, oč mě žádáte a k čemu mě vyzýváte.**

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček, v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Přílohy

Ombudsman

principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívá k ochraně základních práv a svobod.

³ Viz § 1 odst. 9 zákona o veřejném ochránci práv.